

1

אוקטובר 2020

הרשות לחקור עלון רשות המחקר

סמינר הקיבוצים

להצליח ולהישאר בן אדם

אוקטובר 2020

דבר ראש רשות המחקר, ד"ר רינת ארביב-אלישיב

חברי סגל יקרים,

אני שמחה להגיש לכם את הגיליון הראשון של עלון רשות המחקר במכללת סמינר הקיבוצים - "הרשות לחקור". העלון ייצא בתחילתה של כל שנה אקדמית ובו נספר לכם על העשייה המחקרית במכללה. אני מקווה שתמצאו את התכנים שבו מעשירים, תורמים ומעניינים.

רשות המחקר ע"ש מרדכי סגל פועלת לטפח ולקדם את תרבות המחקר וההערכה במכללה, מתוך שאיפה למצב את מכללת סמינר הקיבוצים כמוסד אקדמי מוביל בחקר הכשרת המורים והחינוך, ובמחקר בתחומי ההתמחויות של חברי הסגל. הפעילות ברשות מתבצעת תוך הקפדה על רמה גבוהה ומקצועית של איכות אקדמית.

באמצעות העלון נערוך לכם היכרות עם מוקדי הפעילות ברשות המחקר, וניתן במה למספר מחקרים מצטיינים ולהישגים אקדמיים במחקר של חברי הסגל ותלמידי המחקר במכללה.

מידע מפורט ניתן למצוא באתר רשות המחקר: www.smkb.ac.il/research.
משרדי הרשות למחקר נמצאים מול דיקנט הסטודנטים.

אני מאחלת לכולכם המשך עשייה מחקרית פורייה וקריאה מהנה,

ד"ר רינת ארביב-אלישיב
ראש רשות המחקר
מכללת סמינר הקיבוצים

חווייה סטודנטיאלית אחרת בהכשרה להוראה: חקר תפיסות, פרקטיקות וצרכים של מורי מורים בהקשרה של פדגוגיה חדשנית

ד"ר טל שמר-אלקיים, ד"ר ענת שביט-מילר וד"ר רינת ארביב-אלישיב

מערכת החינוך בעידן הפוסט מודרני חותרת להתאמת מאפייני הוראה ולמידה לאתגרי המאה ה-21. בהלימה לכך, נדרשים גם מוסדות להכשרת מורים להיענות לצרכים המשתנים של פרחי ההוראה, ולבסס בתוך תהליכי ההכשרה מאפיינים של פדגוגיה חדשנית המתאפשרים עם אתגרים ותמורות אלו.

המחקר ביקש לבחון באופן מעמיק תפיסות של מורי מורים במכללה באשר לחוויה של למידה "אחרת" (חס"א) ולאופן שבו היא מיושמת בפועל בעבודתם. בנוסף, נשאלו המרצים על צרכיהם לשם הטמעה מוצלחת של חס"א בתהליכי ההוראה. המחקר כלל ראיונות עומק עם 18 חברי סגל המלמדים במכללה.

מן הממצאים עלו מספר היבטים מרכזיים המרכיבים את מהות החוויה הסטודנטיאלית האחרת: פרסונליות, אחריות הסטודנט על תהליך הלמידה, רלוונטיות של התכנים לחיי הסטודנט, ולמידה יזמית פרואקטיבית. בנוסף, חלק ניכר מהמרצים הדגיש בתפיסת תפקידם את המודלינג עבור פרחי ההוראה. בהתייחס לפרקטיקות החס"א עלה דגש על שבירת סדיריות של מרחבי למידה, עידוד יזמות בקרב הסטודנטים, ושימוש בדרכי הוראה מגוונות המקדמות למידה פעילה, דיפרנציאלית, חווייתית ורפלקטיבית. השימוש בפרקטיקות אלו תואר בהקשר לגיבוש זהותו המקצועית של פרח ההוראה. לבסוף, העלו המרצים צרכים הנוגעים להתפתחות פרופסיונאלית, להסדרת תשתיות תומכות ולאיוגום מחודש של הדרישות הקוריקולריות מהסטודנטים.

חוקרות משתפות: טעימה ממחקרי רשות המחקר

רשות המחקר עורכת מחקרי הערכה התומכים בפעילות החינוכית הענפה המתבצעת במכללה. מחקרים אלו עומדים על סדר היום הפדגוגי-חינוכי של המכללה. מצורפים שני תקצירי מחקרים שנערכו לאחרונה על ידי חוקרות רשות המחקר.

פוסט-דוקטורט במכון מופ"ת - תקצירי מחקרים

בתכנית הפוסט-דוקטורט של מכון מופ"ת משתלבת בכל שנה נציגות מכובדת של חברי הסגל של המכללה. במסגרת התכנית הם מבצעים מחקרים מעמיקים בתחומי החינוך וההוראה. מצורפים שני תקצירים של חברות סגל בוגרות המחזור השלישי של התכנית.

נכונותם של פרחי ההוראה בישראל להתייחס לנושא האוריינטציה המינית

ד"ר אניה גליקמן וד"ר טל שמר-אלקיים

מערכת החינוך מצהירה בדבר אחריותה להוות מרחב בטוח ומוגן עבור כלל הילדים. עם זאת, עבור התלמידים/ות ההומוסקסואלים, לסביות, טרנסג'נדרים וביסקסואלים עלול בית הספר להפוך לאתר מדיר של התנצחות, בו מועצמות תחושותיהם השליליות.

המחקר התמקד בבחינת נכונותם של פרחי הוראה להתייחס לנושא האוריינטציה המינית בגני ילדים ובתי הספר. במחקר נכללו 264 סטודנטים, הלומדים במכללת סמינר הקיבוצים, אשר השיבו על מקבץ שאלונים.

ממצאי המחקר מצביעים כי פרחי הוראה הנם בעלי נכונות לעסוק בנושא האוריינטציה המינית במסגרות החינוך השונות, בדרגים השונים ובאופנים שונים, כאשר יועצת בית הספר נתפסת בעיניהם כדמות החינוכית המתאימה ביותר לתפקיד זה. יתרה מכך, הם בעלי מודעות ורצון לתמוך ולסייע לתלמידים להט"בים החשופים לאלימות מילולית ופיזית. לצד נכונות זו הם חשים כי אין בידם ידע מספיק על מנת לסייע. הפער בין הנכונות לפעול והמחסור בידע מדגיש את הצורך לוודא כי מורים יאמצו תכניות חינוכיות קיימות בנושא ויפתחו תכניות חדשות על מנת ליצור סביבה חינוכית מכילה בבתי הספר.

שיעורי אקטואליה בישראל: יוזמה מקומית לחינוך אזרחי וזיקה לעולם הרחב

ד"ר סיגל עוזרי-רויטברג, בהנחיית פרופ' מירה קרניאלי

המחקר המוצג ביקש לבחון את האופן בו מורים משני בתי ספר יסודיים בישראל מתווכים נושאים שונים שעל סדר היום הציבורי לתלמידיהם במסגרת לימודי אקטואליה. הספרות המחקרית מלמדת כי נוכח תהליכים מקומיים וגלובליים של קיטוב חברתי, הקצנה פוליטית וחשיפה לא מבוקרת של ילדים למידע חדשותי, ישנו צורך הולך וגובר בשיפור מיומנויות השיח הפוליטי של 'אזרחי העתיד' בחברה דמוקרטית. אף על פי כן, הנטייה של מנהלים ומורים רבים בתקופתנו, בעיקר בבתי הספר היסודיים, היא להימנע מעיסוק בסוגיות ציבוריות קונטרברסאליות בכיתה. בניגוד למגמה זו, המחקר הנוכחי, התמקד דווקא במנהלות ובמורים שבחרו במכוון לעסוק בסוגיות 'בוערות' שעל סדר היום הציבורי ואף חוו זאת כהצלחה. זאת, במטרה ללמוד מניסיונם, אתגריהם והצלחותיהם ולהפיק באופן אינדוקטיבי, תובנות בעלות ערך יישומי בעבור מורים.

המחקר התבצע בגישה איכותנית-אתנוגרפית והתבסס על מגוון שיטות לאיסוף נתונים: ראיונות עם מפקחים, מנהלות ומורים; תצפיות משתתפות בבתי הספר וניתוח טקסטים ראשוניים שביטאו את תת-התרבות הבית ספרית בהקשר זה. ממצאי המחקר, מלמדים כי סוד ההצלחה המעשית של לימודי האקטואליה, טמון היה בהחזקה של מוטיבים ועקרונות חינוכיים מנוגדים, שנמצאו במתח מתמיד האחד עם השני. המעשה החינוכי השלם אצר למעשה מתחים אלו בתוכו, נתן להם מקום, הכילם ולא טשטש אותם. באופן זה, על אף האתגרים הרבים שנלוו ללימודים אלו, הם היוו מעין יוזמה מקומית לחינוך אזרחי שפעל מלמטה למעלה ונתן מענה לצורך בחינוך עדכני, משמעותי ורלוונטי שעוסק בסוגיות קונטרברסאליות שעל סדר היום הציבורי.

סטודנטים לקולנוע ותפיסותיהם את המטה-קוגניציה בהוראה ובלמידה

אירית נומה, בהנחיית פרופ' ניר אוריון ממכון וייצמן

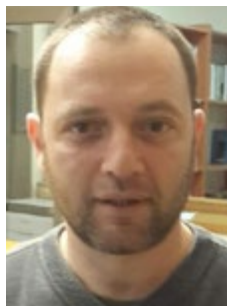

יעילות המטה-קוגניציה בתהליכי למידה נבדקה בעיקר בתחום ההוראה במדעים ולרוב באמצעות מחקרים כמותיים. המחקר האיכותי הנוכחי בוחן תפיסות של סטודנטים להוראה את המטה-קוגניציה בתחום לימודי הקולנוע. המחקר עוקב אחר סטודנטים לתואר ראשון שהשתתפו בקורסים: התנסות בהוראה ודרכי הוראה. הקורסים הונחו על פי הגישה הקונסטרוקטיביסטית והדגישו נושאים בתחום המטה-קוגניציה.

תוצאות המחקר הראו כי לתפיסת הסטודנטים על מנת ליישם מטה-קוגניציה בהוראה צריך להיווצר צורך אותנטי ללמידה אצל התלמידים. אך באקלים החינוכי הקיים לא נוצרת מוטיבציה ללמידה. מוטיבציה היא תת-מרכיב של המטה-קוגניציה ומתייחסת לפן הרגשי שלה. רגש הנו תנאי מוקדם ללמידה הכוללת מעורבות קוגניטיבית בכלל ומטה-קוגניטיבית בפרט.

**מסיפור אחד לנרטיבים לאומיים מתחרים:
ספרי הלימוד בהיסטוריה במדינות בריה"מ-לשעבר,
המקרה האוקראיני**

**ארקדי קריסטל, בהנחיית פרופ' אסתר יוגב. במסגרת התכנית לתואר שני
בהוראת מדעי הרוח בגישה הרב-תחומית, 2017**

המחקר עוסק בשינויים שעברו על הנרטיב ההיסטורי המסופר בספרי הלימוד האוקראיניים במקצוע ההיסטוריה. הוא מתמקד בהשוואה בין הדרך שבה הוצגו אירועים היסטוריים שנויים במחלוקת בספרי הלימוד בתקופת קיומה של בריה"מ לבין הדרך שבה הם מוצגים בספרי הלימוד שנכתבו לאחר פירוקה, משנות התשעים ואילך.

מסקנות המחקר הן שבניגוד לסיפור החד-משמעי והחד-גוני שהוצג בספרים הסובייטיים, הספרים האוקראינים החדשים נענים ביתר קלות לאתגר הדמוקרטי ומאפשרים מקום למפגש בין דעות ונקודות מבט שונות. עם זאת, מהמחקר עולה שכאשר ספרי לימוד חדשים אלה מטפלים בנושאים הרלוונטיים לבינוי האומה וההגדרה העצמית של העם האוקראיני, הם משופעים בטרמינולוגיה לאומית-לעומתית המביאה עמה בהכרח הפרדה בין "אנחנו" ו"הם", הצגת "האחרים" באור שלילי, והצדקתו של המאבק הלאומי האוקראיני על ידי הצגת העם האוקראיני כקורבן.

תקצירי תזות של תלמידי מחקר מצטיינים

חברי הסגל במכללה מנחים תלמידי מחקר בעבודות תזה
במגוון תכניות לתואר שני במכללה. עבודות אלו דנות בסוגיות
עדכניות במעשה החינוכי, ותורמות לקידום מערכת החינוך.
מצורפים תקצירים של עבודות מצטיינות נבחרות.

תרומתה של למידה אינטרדיסציפלינרית ספיראלית המשלבת אמנות בלימודי מדע וטכנולוגיה

מאיה צוקר, בהנחיית ד"ר מלכה בן-פשט. במסגרת התכנית לאוריינות חזותית בחינוך, 2019

מחקר זה בחן אמנות כשפה חזותית המייצרת המחשות לרעיונות מופשטים במדעים. האמנות היא תחום הטומן בתוכו קישורים למגוון תחומים אחרים ויש ביכולתה לייצר תהליך למידה הכולל חקר אישי והעמקת למידה בדרכים ישירות ועקיפות, תוך חווית יצירה בהתנסות ופיתוח מיומנויות למידה נוספות.

במחקר הפעולה נבחנה תרומתה של הוראה אינטרדיסציפלינרית המשלבת לימודי מדעים ואמנות על תהליכי למידה. הנושא נחקר בשיטה איכותנית (יומן שדה, תיעוד צילומי, מפות חשיבה, משוברים, ראיונות אישיים וקבוצות מיקוד), עם אנשי צוות בבית הספר המלמדים מדע וטכנולוגיה על מנת לקבל תמונת מצב בנוגע ללימודי המדעים. בהמשך הוצעה למורות והמורים תכנית התערבות של למידה משולבת עם אמנויות. הממצאים העידו על קיום קשר בין ריבוי אמצעי למידה והוראה משני התחומים להעשרת הלמידה. השינוי הספיראלי שהוצע לתכנית הלמידה במדעים נבע מניתוח הממצאים ויצר מיקוד ושיפר את יעילות התכנית.

מאפייני התרבות הבית-ספרית בדגש תחושות מורים בבתי ספר בהם מופעלות תכניות חינוך סביבתי ארוכות טווח

מוריה נצר, בהנחיית ד"ר אדיב גל, ד"ר דפנה גן ופרופ' עמוס דרייפוס. במסגרת תואר שני בחינוך סביבתי, 2020

במחקר נבחנה התרבות הבית-ספרית ושחיקת מורים בשני בתי"ס בהם פועלות תוכניות לחינוך סביבתי ביותר משני עשורים (Gal & Gan, 2018). המחקר בחן מהם הגורמים הקיימים בבי"ס המעודדים מורים להתמיד בהוראת תוכניות חינוכיות ארוכות טווח ולא מייצרים תחושות שחיקה. ההתמדה בתוכניות מתאפשרת בזכות תרבות בית-ספרית תומכת ותחושות חיוביות של המורים. מחקרים מצביעים על קשר בין תרבות בית-ספרית ותחושות מורים (Skaalvik & Skaalvik, 2010) וקשר בין תרבות בית-ספרית וחינוך סביבתי. המחקר עוסק בקשר בין שלושת המרכיבים הללו והתבצע בשיטת "חקר מקרה" בשני בתי"ס יסודיים. כלי המחקר היו בעיקרם איכותניים ושולב גם שאלון שחיקה כמותי.

נמצא שהקשר בין חינוך סביבתי, תרבות בית-ספרית, תחושות מורים והתמדה אינו חד כיווני אלא מארג של קשרים הניתנים לתיאור במודל של לולאת משוב. הגורמים שנמצאו מאפשרים התמדה, אך לא פחות חשוב, ההתמדה מאפשרת את קיומם של הגורמים.

הישגים אקדמיים של חברי הסגל במחקר

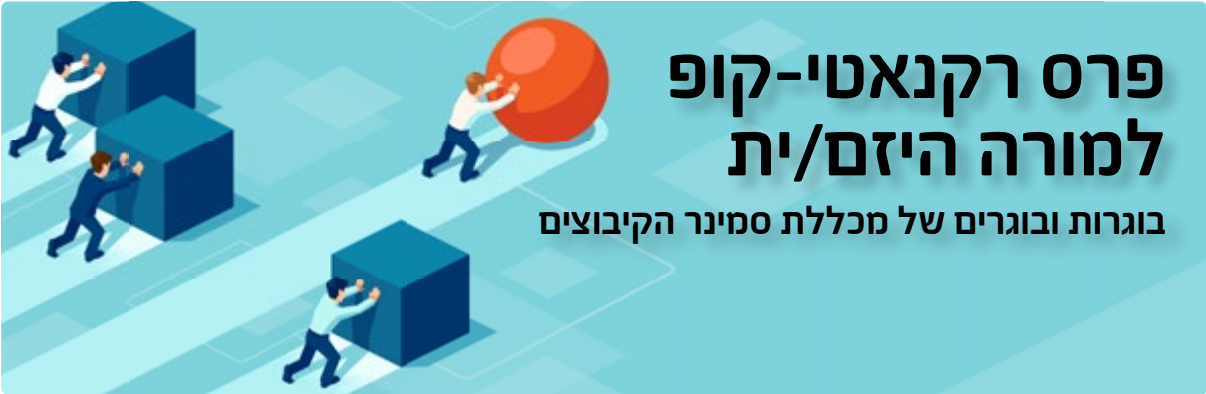
זוכים במענק מחקר מטעם המכללה לשנת תש"ף		
חברי הסגל	שם המחקר	
ד"ר ניסים אבישר	מרכז ופריפריה חינוכית: הבדלים בגישה החינוכית בבתי ספר בשכונות חזקות ומוחלשות	
ד"ר עדנה ברומי פרלמן	Visibility of gender	
ד"ר אורית דודאי	על נקודות העיוורון בחיפוש אחר האמת	
ד"ר יעל יונדלר וד"ר הדס דקל	פדגוגיה חדשנית עם נשמה - פרקטיקות של קהילה בונה ידע והעצמת הקול האישי-האנושי של האדם	
ד"ר שרית קאופמן שמחון	לשונות יהודיות על הבמה בישראל: שימור ותיעוד באמצעות תיאטרון	
ד"ר עתליה שרגאי וד"ר נמרוד טל	למידה קהילתית מבוססת מקום - בשיתוף המכון להיסטוריה	
זוכים במענק להוצאת ספר מטעם המכללה לשנת תש"ף		
חברי הסגל	שם הספר	שם ההוצאה
ד"ר שמחה גתהון	מודל משולב לעבודה עם בני נוער יוצאי אתיופיה במצבי סיכון	פרדס הוצאה לאור
ד"ר יעקב יעקובזון	חשבונא(ע)ים להכיר	ספרי ניב הרצליה
פרופ' דורית פטקין, פרופ' עטרה שריקי ופרופ' אילנה לבנברג	The Multifaceted Nature of Creativity in the Teaching and Learning of Geometry	World Scientific Publishing Co.
ד"ר נאוואל ריבקי	A Transnational Latin American Television: Genres, Formats, and Adaptations	Routledge
ד"ר הדס שבת נדיר	תיק מספר אפס - על יצירתו הגנוזה של דן פגיס	הקיבוץ המאוחד

זוכים במענק מחקר בנושא הלמידה מרחוק - רשת מחקר מכללתית

בעקבות התפשטות נגיף הקורונה רשות המחקר מובילה רשת מחקר קבוצתית, בסוגיות מגוונות הכרוכות בלמידה מרחוק, בין היתר בהיבטים טכנולוגיים, ארגוניים, פדגוגיים ורגשיים. להלן שמות המחקרים והחוקרים המשתתפים ברשת:

חברי הסגל	שם המחקר	
ד"ר דפנה גן וד"ר אורן פזמוני לוי	משבר הקורונה, שינויי האקלים והוראה מרחוק של אנשי חינוך סביבתי בישראל ובארה"ב	
ד"ר תמי זייפרט, ד"ר מירי שינפלד, ד"ר אורית צייכנר, ד"ר סיגל עוזרי רויטברג, ד"ר יעל יונדלר ומיכל הירשמן	1. כאן ועכשיו בתקופת הקורונה: ההקשר החברתי המורכב בו התקיימה הלמידה מרחוק מנקודת המבט הרב-ממדית של הסטודנטים בתוכנית "טכנולוגיה בחינוך"	
	2. הקול האישיותי והפדגוגי של הסטודנטים-מורים בהוראה, למידה והערכה מקוונת	
	3. תחושת ההצלחה, המיומנות והרצון ללמד באופן מקוון בקרב מורים בתקופת חירום ובשגרה	
ד"ר אדוה מרגליות	חוויית הלמידה המקוונת של סטודנטים להוראה בעת הקורונה והשפעתה על המטרות שיציבו לתלמידיהם לעתיד, בהוראה המקוונת שלהם	
פרופ' רות זוזובסקי	הערך המוסף של עבודה מעשית מקוונת	
ד"ר נעמה לב ארי, ד"ר יפתח ירון, ד"ר מאיה וולקן, ד"ר אורלי וקנין וד"ר מריסה הניג	zoom in/zoom out - סוגיות בלמידה ובהוראה מרחוק בתוכניות התואר השני בטיפול באמצעות אומנויות	
ד"ר אירית לוי פלדמן	פרקטיקות של הערכה בימי קורונה	

פרס רקנאטי-קופ למורה היזם/ית

בוגרות ובוגרים של מכללת סמינר הקיבוצים

מכללת סמינר הקיבוצים, בשיתוף קרן רקנאטי-קופ, מעניקה פרסים למורים יזמים בוגרי המכללה. היוזמה למתן הפרסים ניתנה מקרן רקנאטי-קופ, בהובלתו של פרופ' נמרוד אלוני.

הפרס ניתן ליוזמה מקורית בעלת היבטים רעיוניים ויישומיים בתחום החינוך שהינה בת-קיימא ופעילה בשנת הלימודים הנוכחית. היוזמה מתכתבת עם רוח החזון החינוכי של המכללה.

רשימת הזוכים בפרס רקנאטי-קופ למורה היזם/ית:

פרס ראשון בסך 10,000 ש"ח ניתן לתמיר טל ופֿלס ליאת על יצירת מגמה של 5 יח"ל לבגרות, "מגדר רב תחומי" בתיכון ליידי דייויס.

פירוט היוזמה: המגמה נותנת פתרון להשקפתנו החינוכית לפיה בית הספר אמור להכין את הבוגרות והבוגרים לעולם, להיות רלוונטי הן מבחינת המיומנויות והן מבחינה ערכית. היא מתבססת על תפיסה פדגוגית כוללת החותרת לחינוך לשוויון מגדרי, למיצוי הפוטנציאל האישי, לרגישות תרבותית, למנהיגות ולהובלת שינוי. התכנית כוללת בחינה ביקורתית של "המובן מאליו" המגדרי באמצעות חמישה תחומי דעת עיקריים: סוציולוגיה, אמנות, תקשורת, משפט וספרות. המדיום משקף את התוכן, ודרכי ההוראה מתבססות על למידה מבוססת פרויקטים (PBL) ועל עשייה יצירתית תוך פיתוח מיומנויות שונות ודגש על הרלוונטיות לחיי היומיום.

פרס שני ושלישי בסך 2,500 ש"ח וחמש שעות לוווי במרכז ליזמות במכללה
ניתנו לשגב יובל על היוזמה "הנדסייה", סדנה מייקרית ומסלול לימודים מייקרי בבית הספר, ולבן דניאל מיטל על היוזמה "הוראה מותאמת באנגלית" בחינוך המיוחד.

זוכים במענקי מחקר חיצוניים

חברי הסגל	שם המחקר	קרן מחקר
ד"ר רותי ברקאי	ידע ואמונות מבוגרים על למידה בהנאה של מתמטיקה בגילאים צעירים	הקרן הלאומית למדע (ISF)
פרופ' יהודית וינברגר	העמקת למידה משמעותית ברמה מערכתית: בחינת התרומה של הוראה מטפחת מטה קוגניציה, הכוונה עצמית בלמידה וידע אפיסטמולוגי לתכניות חדשניות שכבר פועלות בשדה	הקרן הלאומית למדע (ISF)
ד"ר אבנר פיינגלרנט	ספר: בניו המורדים של אודיסאוס (שם זמני)	הקרן הלאומית למדע (ISF)
פרופ' סמדר דוניצה שמידט, פרופ' רות זוזובסקי וד"ר רינת ארביב אלישיב	מאפיינים בית-ספריים התורמים או מעכבים את קליטתם ושימורם של מורים חדשים במערכת החינוך	משרד החינוך
ד"ר אדיב גל וד"ר דפנה גן	תרומתם של מרחבי למידה ירוקים בבתי הספר היסודיים (תכנית מל"י) להוראה אפקטיבית, למידה רגשית וחברתית	ג'וינט
ד"ר איריס אלקחר וד"ר דפנה גן	מרחב שקמה - השטחים הפתוחים הם הבית שלי	רשות שמורות הטבע והגנים

פעילות בינלאומית במכללת סמינר הקיבוצים

מרכזת: ד"ר אניה גליקמן

בשנים האחרונות החלו לקדם במכללה יוזמות הכוללות שיתופי פעולה בינלאומיים בתחומי ההוראה והמחקר מתוך הנחה שבעולם גלובלי החינוך אינו יכול להישאר ברמה לוקלית. לפיכך, טיפוח יזמות הבינלאומיות במכללת סמינר הקיבוצים הוגדר כיעד מרכזי של הפעילות האקדמית במכללה לחומש הקרוב. רשות המחקר והערכה של המכללה הוגדרה כגורם מוסדי האחראי לפעילותה של היחידה הבינלאומית ששמה לה למטרה לחזק ולפתח יוזמות ושיתופי פעולה בינלאומיים עם מוסדות להשכלה גבוהה על מנת לקדם את תהליכי ההוראה והחקר במכללה ולהוביל לקידום פרופסיונלי של חברי הסגל האקדמי ושל הסטודנטים.

כיום, הפעילות הבינלאומית במכללה מתרכזת סביב שני צירים מרכזיים: "ניידות קבוצתית" ו"בינלאומיות בבית". במסגרת הניידות הקבוצתית יוצאות משלחות של סטודנטים לקורסים או לסדנאות קצרות מועד במוסדות להשכלה גבוהה בעולם. כך בשנת הלימודים תשע"ט השתתפו בפעילויות מסוג זה מעל 70 סטודנטים. השנה עקב משבר הקורונה מרבית המשלחות שהיו מתוכננות לצאת בוטלו והיקף הפעילות היה מצומצם הרבה יותר (20 סטודנטים בלבד). "בינלאומיות בבית" מתאפשרת במסגרת הקורסים הבינלאומיים הנלמדים במכללה - קורסים הכוללים בתכנית לימודיהם שיתוף פעולה עם מוסדות אקדמיים בחו"ל, המתקיימים באמצעות מפגשים סינכרוניים ו/או א-סינכרוניים בין הסטודנטים והמרצים במכללה לבין הסטודנטים והמרצים במוסד בחו"ל. הודות למפגשים אלה, המתרכזים לרוב סביב עבודה על פרויקט משותף (מחקר, תערוכה, סרט וכו'), קורסים אלה מאפשרים לסטודנטים לחוות חוויה בינלאומית מבלי לצאת "מהבית". במהלך שנת הלימודים תשע"ט התקיימו במכללה חמישה קורסים בינלאומיים חדשים ובמהלך שנת תש"פ - 6 קורסים חדשים. אלה נוספו לארבעה קורסים ותיקים, המתקיימים במכללה מספר שנים ברצף.

משלחת מרצים
לאוניברסיטת קרלסוהה
בגרמניה

משלחת סטודנטים
לאוניברסיטה
הטכנולוגית בקפריסין

פרויקט ארסמוס+ "פרומנטורס": קידום נושא החונכים ובניית קורסי הכשרת חונכים בחממות קליניות-שיתופיות עם מורים מתחילים

מרכזת: ד"ר ריבי כרמל

המכללה משתתפת בתכנית אריסמוס+ בנושא חונכות. התכנית נערכת במימון האיחוד האירופי ובשיתוף מכון מופת ו-11 מוסדות אקדמיים להכשרת מורים (4 אוניברסיטאות אירופיות ו-7 מכללות בישראל) ובשיתוף משרד החינוך. במסגרת הפרוייקט ייבנו ויתקיימו קורסי חונכים ברוח חממות חינוכיות רבי משתתפים (MIT - Multi player Induction Teams), וזאת במטרה לייצר חונכים טובים ואיכותיים, לשדרג את תחום החניכה ע"י גיוס מורים לקורסי חונכים ולהגביר את השפעתם על המערכת בקליטת מורים והשאתם במערכת.

מטרת הפרויקט היא להצמיח את החונכות כפרופסיה, ולהטמיע תהליכים של חונכות בהכשרה להוראה ובתרבות הבית ספרית.

קורסי החונכות ברוח ה-MIT יבנו על בסיס תאוריות ומודלים הנתמכים בספרות המקצועית כשהדגש הוא על הפרייה הדדית בין החונכים למתמחים, עיקרון השיויוניות ופיתוח קהילות לומדים. ההנחה היא כי עיצוב מדיניות לקידום המקצועי של חונכים כמורים מובילים עשויה לבסס ולשפר את מסוגלותם והצמחתם של מורים איכותיים, בעלי זהות מקצועית איתנה (פישרמן, 2016; 2017; Schatze-Openheimer) והכרה במיצוב המשמעותי בבית הספר (Vanassch & Kelchtermans, 2014).

משתתפי כנס ארסמוס+

משלחת מרצים
וסטודנטים לאתיופיה

משלחת סטודנטים
לפסיכודרמה
לאוניברסיטה בבולגריה

קולות קוראים: כנסים ומענקי מחקר

כנס בינלאומי IAIE במכללת סמינר הקיבוצים - חינוך לרב-תרבותיות

יו"ר אקדמי: ד"ר מירי שינפלד, מזכיר הכנס: אוהד מנשרוב

הכנס השנתי של ארגון החינוך הבינלאומי לרב תרבותיות (IAIE) יערך במכללת סמינר הקיבוצים בתאריכים 27-30.6.2021. מטרתו העיקרית של ארגון זה הן לתרום לפיתוח ויישום של חינוך רב-תרבותי ולקדם חילופי מידע בנושאים הרלוונטיים בקרב מורים ואנשי מקצוע בתחום החינוך והמחקר.

הנכם מוזמנים לשלוח הצעות לקול הקורא ולבקר באתר הכנס שלנו:

<https://iaie.smkb.ac.il/call-for-proposals>

כנס ECER

הכנס האירופי השנתי למחקר חינוכי מציג מחקרים בתחומים מגוונים בהקשר החינוכי. הכנס הבא יתקיים ב-9-6 בספטמבר 2021 בז'נבה, שווייץ.

מועד הגשת הצעות: 30.1.2021

<https://eera-ecer.de/ecer-2021-geneva/>

כנס AERA

הכנס האמריקאי השנתי למחקר חינוכי מציג מחקרים בתחומים מגוונים בהקשר החינוכי. הכנס הבא יתקיים ב-12-9 באפריל 2021 באורלנדו, ארה"ב.

מועד הגשת הצעות: 22.7.2020

<https://www.aera.net/Events-Meetings/Annual-Meeting/2021-Annual-Meeting-Call-for-Paper-and-Session-Submissions>

קול קורא למענקי מחקר של הקרן הלאומית למדע (ISF)

הקרן הלאומית למדע תומכת במחקרים פורצי דרך בישראל על סמך מצוינות מדעית בתחומי הדעת השונים.

מועד הרשמה לתכנית מענקי המחקר לשנת תשפ"ב: 25.10.20 בשעה 13:00

מועד הגשה לתכנית מענקי המחקר: 5.11.20 בשעה 13:00

<https://www.isf.org.il/#/>

קול קורא למענק מחקר מכללתי

חברי הסגל מוזמנים להגיש הצעות לשנת הלימודים תשפ"א לטובת מענק מחקר מכללתי. על ההצעות לעמוד בסטנדרטים אקדמיים מקובלים, ולהוכיח תרומה משמעותית לשדה המחקר.

מועד הגשה: 16.12.20

<https://forms.gle/RLxoYynAjVrj6MoW7>

קול קורא למענק להוצאת ספר

חברי הסגל מוזמנים להגיש הצעות לשנת הלימודים תשפ"א לטובת מענק עבור הוצאות ספרים. על ההצעות לעמוד בסטנדרטים גבוהים של איכות בהתאם לסוגה הרלוונטית ולהוכיח תרומה משמעותית לשיח החינוכי, החברתי או התרבותי.

מועד הגשה: 16.12.20

<https://forms.gle/riZkFcrEQt1z5KSr8>

צוות רשות המחקר

ראש רשות המחקר:

ד"ר רינת ארביב-אלישיב

צוות רשות המחקר:

ד"ר אניה גליקמן, פרופ' רות זוזובסקי, ד"ר מיכל לוי-קרן,
אוהד מנשרוב, קטיה רוזנברג, ד"ר ענת שביט-מילר,
איילת שובל וד"ר טל שמר-אלקיים.

בקרו באתר האינטרנט של רשות המחקר:

www.smkb.ac.il/research

להשתתפות בגיליון הבא הנכם מוזמנים לפנות אלינו:

research.sk@smkb.ac.il

להתראות בגיליון הבא של "הרשות לחקור"!

